

S m a a s t y k k e r .

XI.

Personalia over Provst, Mag. Søren Wedege.

Ved *D. H. Wulff.*

Under denne Overskrift findes et Haandskrift i det Bibliothek, der er sammensmeltet af Aalborg Stifts og Amts og Kathedralskolens tidligere Bibliotheker og opbevares i Kathedralskolens ny Bygning. Det udgjør en Del af Pakken Thestrupiana. Mandens første Kone var nemlig Magdalene Barbara Thestrup, Datter af Mag. Ole Frandsen Thestrup, Sognepræst i Dannemare og Tillitse paa Lolland. Om Søren Wedege se forøvrigt bl. a. F. E. Hundrup: Lærerstandens ved Aalborg Kathedralskole S. 109, Hørere og Adjunkter Nr. 88.

Skal et godt Arbejde lønnes og en tro Arbejder æres, da maa Indsigt, samlet med varig Flid, krone Arbejdet og bestandig Arbejdsomhed sire Arbejderen. En saadan tro Arbejder i Herrens Vingaard var den her i Livet velærværdige og højlærde, nu i Døden salige Olding Magister Søren Wedege, Sognepræst for Randers Menighed og Provst i Støvring Herred, hvis følgeværdige Levnets Løb, grundet paa hans egen Optegnelse, hvor han inderlig rørt over Guds utallige Velgjerninger begynder med Patriarken:

»Herre! Jeg er ringere end alle de Miskundheder og alle de Trofastheder, du har gjort imod din Tjener«, erfares af følgende.

I Glenstrup Præstegaard er han født 1706 i September Maaned af Faderen Hr. Peder Wedege, Sognepræst for Glenstrup Menighed samt Provst i Nørre Hald Herred, og Moderen Mette Hansdatter Winther, der vare Forældre til 20 Børn, foruden 2 Børn, Faderen havde avlet i sit første Ægteskab. Af denne talrige Børneflokk blev vor salige afdøde efter 10 Aars Opdragelse og Undervisning i Forældrenes Hus sendt til Mariagers latinske Skole, hvor han i 4 Aar under den brave Rektor Lavrids Mortensen Hassing gjorde en saa ønskelig Fremgang, at han 1720 fik Plads i Aalborg latinske Skoles Mesterlektie.

Ved utrættelig Flid, prydet med en dydig Ungdoms Vandel, erhvervede han sig ej alene sine værdige Læreres, Rektor Matthias Thestrups og Konrektor Kristian Thestrups, men ogsaa deres højærværdige Faders Hr. Biskop Frans Thestrups Ynde, der beviste ham megen Hjælp og Godhed.

Efter 2 Aars vel anvendte Flid i Aalborg Skole blev han af Rektor Magister Matthias Thestrup 1722 dimitteret til Akademiet i sit 16de Aar, tog Aaret næst efter Examen philosophicum med al Berømmelse og fik Kost ved det kongelige Kommunitet. 1725 erholdt han Examen theologicum under Professorerne Doktor Johannes Bartholin og Johannes Steenbuch med bedste Karakter. Nu han havde med al Ære saa vel overvundet sine akademiske Examina, besøgte han for en kort Tid sine Forældre, men begav sig strax igjen til Kjøbenhavn, hvor han understøttet af Stipendier fortsatte sine Studeringer indtil 1728, da han tog Kondition hos Magister Ole Thestrup, Sognepræst for Danemare og Tillitse Menigheder i Lolland, for at informere hans Sønner. »Her var jeg,« som han selv skriver, »hos en Guds Mand, som jeg havde megen Opbyggelse og Undervisning af; hans Navn være i Velsignelse!«

Medens han var i denne Kondition, rejste han til Kjøbenhavn for at dimittere en af sine Disciple, og ved samme Lejlighed prædikede han for Dimis under Doktor Wøldike. 1732 blev han fjerde Lektiehører ved den latinske Skole i Aalborg og tiltraadte næstfølgende Aar Hørerpladsen i femte Lektie. 1735 disputerede han for Magistergraden under Decano Kristian Thestrup. Det behagede Gud at flytte ham fra Skolen til Kirken, da han den 16. November 1736 blev kaldet til residerende Kapellan her i Randers og Kompastor for Gimming og Lem Menigheder.

Nu han var forsynet af Gud med bestandigt Levebrød og ønskede at leve i Forening med den thestrupske Familie, der stedse havde været hans Velyndere og Goddædere, indlod han sig i Ægteskab med Jomfru Magdalena Barbara Thestrup, og blev deres Bryllup holdt den 11. September 1737 i Maribo, hvor Moderen som Enke boede. Deres kjærligste Ægteskab velsignede Gud med 11 Børn, 4 Sønner og 7 Døtre, hvoraf 4 overlevede deres ærværdige Fader. En af de største Bitterheder, Gud behagede at prøve denne sin tro Tjener med, var hans inderlig elskede Kones tidlige Død 1752, hvorved han blev sat i sørgelig enlig Stand med 8 umyndige Børn. Gud, som bar ham paa sine Naades Arme indtil den højeste Alder, gav ham Styrke til at overvinde dette haarde Stød.

1754 den 17. Juli fik han allernaadigst Vocation som Sognepræst for Randers Menighed og derpaa efter fleste Stemmer af Herredspræsterne beskikket til Provst i Støvring Herred.

Han, som behøvede en Medhjælperinde til sine Børns Opdragelse, giftede sig anden Gang med Jomfru Margrete Anchersen. Den 4. December 1754 skete Kopulationen paa Gjessinggaard. Det guddommelige Forsyn opløste efter 18 Aars Forløb dette Ægteskabsbaand, da hans anden Kone døde den 22. December 1772 uden at efterlade sig Livsarvinger. Han blev derpaa hensiddende i enlig Standen

omgivet af Børn og Børnebørn, der ikke alene vare hans Alderdoms Glæde, men og kunde tillige bestyre hans Hus.

Denne agtværdige Olding, der nu krones med Ærens evige Krone, forestod de ham betroede Embeder i Skolen og Kirken til Guds Æres Udbredelse. Derom vidne de mange af ham underviste, der have modtaget ham i Evigheden, og hans efterladte Menighed, der skjønner hans Værd. Han kunde med Apostlen frit ud uden at blegne sige til enhver iblandt os: »Ingen betage mig min Ros«. Den grundigste Indsigt, samlet med en mageløs Arbejdssomhed, fulgte ham til hans sidste Dage. Under et i mange Aar pinefuldt Tilfælde i den højre Side, samlet med Tunghørighed, viste han sig i alle Forretninger som en Mand begavet med velsignede Sjæleevner. Hans Prædikener og alle Lejlighedstaler anhørtes af Tilhørere, der havde Smag paa de saliggjørende Sandheder, med største Velbehag, Hensigten af dem alle var Jesu dyrekøbte Menigheds Opbyggelse. Grundighed med Tydelighed gjorde Indtryk paa Hjærterne. Sagtmodige Rettelser, overbevisende uden anstødelige Bebrejdelser, opvakte kjærlig Eftertanke hos den ubodfærdige og fejlende, og Evangelii Sødhed, fremsat med al Behagelighed, glædede den efter Naaden hungrige Sjæl. Den lidende, den døende savnede ikke i ham en Lærer, der selv følte med dem, i det han taledes til dem.

Udenfor Embedet, i Selskaber, viste han en anstændig Munterhed ved yndig Tale forenet med Salt. Som Provst og Præst i Omgang med Herredsbrødrene skinnede han som det følgeværdigste Exempel.

Den kjærligste Ægtemand var han for sine Hustruer og den oprigtigste Fader for sine Børn. 3 gifte Døtre, 1 her i Byen og 2 i Nærheden, med den ugifte¹⁾, der fore-

¹⁾ Anne Katrine, g. m. H. C. Hansen, Agent i Randers, Mette Marie, g. m. Konsistorialraad H. Brøchner, Præst i Spentrup, og Kristiane, g. m. N. Berg, Præst i Vivild, og Else Marie.

stod hans Hus, glædede hans Alderdom. Han saa ikke alene af sine mange Børnebørn nogle vel forsynede, men takkede tillige Gud for Børnebørnsbørn. Dem alle tog han som den Guds Mand, der havde været ung og var bleven gammel, men aldrig set den retfærdige forladt eller deres Sæd sukke efter Brød, en saadan faderlig Afsked med: »Se, jeg dør; men Herren skal være med eder«.

Denne sjældne Mand og ærværdigste Jubellærer blev derpaa ved en sagte og salig Død indkaldt til sin Herres evige Glæde Fredagen den 11. Januar sidst [1793], efter at han havde været en tro Arbejder ved Aalborg latinske Skole 4 Aar, derefter residerende Kapellan her i Byen paa 18 Aar og endelig Sognepræst samt Provst i Støvring Herred over 38 Aar.

Mæt af Dage, med Eliæ Ord: »Det er nok, tag min Sjæl, Herre!« forlod han Verden i sin Alders 86 Aar og 5 Maaneder, befalende sin kjære Menighed til sin Overhyrdes Jesu Christi trofaste Omsorg, og glædede sig ved at samles med os i den saligste Evighed.

Med en anden Haand er bagefter tilføjet:

Ligtexten, som blev forklaret paa Begravelsesdagen den 18. Januar af Mag. Michael Fosie, første residerende Kapellan og Viceprovst, var denne: 1 Moseb. 25, v. 8, »Og Abraham opgav Aanden og døde i en god Alderdom, gammel og møt, og blev samlet til sine Folk.«
